

Βρυξέλλες, 25 Νοεμβρίου 2024
(OR. en)

16124/24

JEUN 281
SOC 863
EMPL 588
AGRI 829
SUSTDEV 127
EDUC 441

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Αποστολέας:	Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου
Αποδέκτης:	Αντιπροσωπίες
Θέμα:	Συμπεράσματα του Συμβουλίου και των αντιπροσώπων των κυβερνήσεων των κρατών μελών, συνελθόντων στο πλαίσιο του Συμβουλίου, σχετικά με την παροχή παγκοσμιοποιητικών ευκαιριών σε νέους που ζουν σε αγροτικές και απομακρυσμένες περιοχές

Διαβιβάζονται συνημμένως στις αντιπροσωπίες τα ανωτέρω συμπεράσματα που ενέκρινε το Συμβούλιο (Παιδεία, Νεολαία, Πολιτισμός και Αθλητισμός) κατά τη σύνοδό του στις 25-26 Νοεμβρίου 2024.

Συμπεράσματα του Συμβουλίου και των αντιπροσώπων των κυβερνήσεων των κρατών μελών, συνελθόντων στο πλαίσιο του Συμβουλίου, σχετικά με την παροχή παγκοσμιοποιητικών ευκαιριών σε νέους που ζουν σε αγροτικές και απομακρυσμένες περιοχές

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΟΙ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ ΤΩΝ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΝ ΤΩΝ ΚΡΑΤΩΝ ΜΕΛΩΝ,
ΣΥΝΕΛΘΟΝΤΕΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ,

ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΣ ΟΤΙ

1. Οι αγροτικές κοινότητες διαδραματίζουν ουσιαστικό ρόλο στην προώθηση του οράματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης και αποτελούν βασικό στοιχείο της ταυτότητας της Ένωσης. Όπως αναφέρεται στο μακρόπνοο όραμα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τις αγροτικές περιοχές της ΕΕ¹, «οι αγροτικές περιοχές μας αποτελούν τον ιστό της κοινωνίας μας και το σημείο όπου χτυπάει η καρδιά της οικονομίας μας» και, ως εκ τούτου, απαιτούν αυξημένη προσοχή. Η ποικιλομορφία του τοπίου, του πολιτισμού και της κληρονομιάς είναι ένα από τα πιο καθοριστικά και αξιοσημείωτα χαρακτηριστικά της Ευρώπης και των αγροτικών και απομακρυσμένων περιοχών. Η διαβίωση σε αυτές τις περιοχές μπορεί να προσφέρει πολυάριθμα οφέλη, μεταξύ άλλων, καλύτερη ποιότητα ζωής, απόλαυση της φύσης και της βιοποικιλότητας, λιγότερη ρύπανση, ενδεχομένως χαμηλότερο κόστος διαβίωσης, ασφαλέστερο περιβάλλον² και ισχυρότερες κοινότητες.

¹ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών: Ένα μακρόπνοο όραμα για τις αγροτικές περιοχές της ΕΕ — Προς ισχυρότερες, συνδεδεμένες, ανθεκτικές και ευημερούσες αγροτικές περιοχές με ορίζοντα το 2040 (ανακοίνωση σχετικά με ένα μακρόπνοο όραμα για τις αγροτικές περιοχές της ΕΕ), COM/2021/345 final.

² Επιγραμμικά στατιστικά στοιχεία της Eurostat: Αστική-αγροτική Ευρώπη — ποιότητα ζωής στις αγροτικές περιοχές 2022.

2. Έως το 2040, η Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) φιλοδοξεί να έχει ισχυρότερες, πιο διασυνδεδεμένες, ανθεκτικές και ευημερούσες αγροτικές κοινότητες³. Παρά τις προσπάθειες που καταβάλλονται, υπάρχουν σημαντικές διαφορές μεταξύ αγροτικών και αστικών περιοχών, παρόλο που 137 εκατομμύρια άνθρωποι, περίπου το ένα τρίτο του πληθυσμού της ΕΕ, κατοικούν σε αγροτικές περιοχές⁴. Μολονότι οι αγροτικές κοινότητες είναι απαραίτητες για τη βιώσιμη ανάπτυξη και την οικονομική και κοινωνική συνοχή, είναι συχνά και αντιμέτωπες με τη μείωση του πληθυσμού, ιδίως μεταξύ των νέων. Κατά συνέπεια, μεγαλύτερο ποσοστό του πληθυσμού που ζει στις αγροτικές και απομακρυσμένες περιοχές της ΕΕ αντιμετωπίζει κοινωνικοοικονομικές προκλήσεις.
3. Τα πλεονεκτήματα της διαβίωσης σε αγροτικές και απομακρυσμένες περιοχές αντισταθμίζονται ενδεχομένως από προκλήσεις που περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, λιγότερες ευκαιρίες απασχόλησης, λιγότερο ανεπτυγμένες υποδομές (όσον αφορά την ενέργεια, τις μεταφορές, την κινητικότητα και την πληροφόρηση), μικρότερη πρόσβαση σε ποιοτική εκπαίδευση και κατάρτιση σε όλα τα επίπεδα και χαμηλότερη διαθεσιμότητά τους, συμπεριλαμβανομένων της προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας, των κοινωνικών υπηρεσιών, της υγειονομικής περίθαλψης ή των αθλητικών, πολιτιστικών και ψυχαγωγικών δραστηριοτήτων. Ως εκ τούτου, πολλοί, συχνά νέοι, επιλέγουν ενδεχομένως να εγκαταλείψουν τις αγροτικές και απομακρυσμένες περιοχές για καλύτερες ευκαιρίες. Αυτό μπορεί να οδηγήσει σε σημαντικές αλλαγές στις δημογραφικές δομές σε συγκεκριμένες γεωγραφικές περιοχές⁵.
4. Παρότι οι ευκαιρίες των νέων καθορίζονται από την τοπική τους πραγματικότητα, οι παγκόσμιες τάσεις, όπως η κλιματική αλλαγή, η ψηφιοποίηση, τα ζητήματα ψυχικής υγείας, οι ευκαιρίες απασχόλησης και εκπαίδευσης, οι οικονομικές και άλλες ανισότητες, επηρεάζουν ολόένα και περισσότερο τη ζωή τους. Για τους νέους της υπαίθρου, οι παγκοσμιοποιητικές⁶ ευκαιρίες προσφέρουν τη δυνατότητα γεφύρωσης του χάσματος μεταξύ του άμεσου περιβάλλοντός τους και της ευρύτερης παγκόσμιας προοπτικής, προσαρμόζοντας στρατηγικές και λύσεις, ώστε να ανταποκρίνονται στις τοπικές ανάγκες και συνθήκες τους⁷.

³ Συμπεράσματα σχετικά με ένα μακρόπνοο όραμα για τις αγροτικές περιοχές της ΕΕ, 15631/23.

⁴ «Οι αγροτικές περιοχές αντιστοιχούν σε 341 εκατομμύρια εκτάρια (εκατ. εκτάρια), που αντιπροσωπεύουν το 83 % της συνολικής χερσαίας έκτασης της ΕΕ. Από αυτές τις αγροτικές περιοχές, περισσότερες από τις μισές είναι απομακρυσμένες, ήτοι βρίσκονται μακριά από πόλεις. Πόλεις, κωμοπόλεις και προάστια αντιστοιχούν συνολικά στο 17 % της χερσαίας έκτασης της ΕΕ (70,3 εκατ. εκτάρια)». Ανακοίνωση σχετικά με ένα μακρόπνοο όραμα για τις αγροτικές περιοχές της ΕΕ. Έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής (μέρος 1).

⁵ Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης: Περιφερειακή επετηρίδα της Eurostat — έκδοση 2023 (περιφερειακή επετηρίδα της Eurostat — 2023), 2023.

⁶ Ο όρος «παγκοσμιοποιητικός» (glocal) ορίζεται περαιτέρω στο παράρτημα Ι.

⁷ Ανακοίνωση σχετικά με ένα μακρόπνοο όραμα για τις αγροτικές περιοχές της ΕΕ.

5. Η αγροτική διάσταση δεν αποτελεί ενιαία έννοια, περιβάλλον ή συνθήκη⁸. Οι αγροτικές και οι απομακρυσμένες περιοχές φιλοξενούν ποικίλες και ζωντανές κοινότητες νέων με διαφορετικές ανάγκες και προκλήσεις. Αυτή η ποικιλομορφία απαιτεί απαντήσεις και λύσεις προσαρμοσμένες στις περιφερειακές και τοπικές ανάγκες που λαμβάνουν υπόψη τις μοναδικές ανάγκες και τους πόρους κάθε περιοχής. Σε αυτό το πλαίσιο, θα πρέπει να ληφθούν υπόψη οι ιδιαιτερότητες των εξόχως απόκεντρων περιοχών, καθώς συχνά ο νησιωτικός χαρακτήρας και η απομόνωσή τους τείνουν να διευρύνουν το χάσμα μεταξύ αστικών και αγροτικών περιοχών. Είναι επίσης αναγκαίο να διασφαλιστεί η ισότιμη μεταχείριση και η πλήρης συμμετοχή των νέων τόσο στο αγροτικό όσο και στο αστικό περιβάλλον, καθώς και να κατανοηθούν οι διαφορές και να μειωθεί το χάσμα μεταξύ αγροτικών και αστικών περιοχών όπου υπάρχει, μεταξύ άλλων με την ενίσχυση των συνδέσεων μεταξύ αγροτικών και αστικών περιοχών σε όλα τα κράτη μέλη.
6. Μολονότι στην Ευρωπαϊκή Ένωση αποδίδεται στους νέους ευρεία προσοχή που καλύπτει ποικίλες πτυχές, υπάρχει η αντίληψη ότι οι περισσότερες πολιτικές που απευθύνονται στους νέους δεν δίνουν επαρκή έμφαση στις αγροτικές πτυχές και ότι οι αγροτικές πολιτικές ενδέχεται να μην ανταποκρίνονται στις ειδικές ανάγκες και συνθήκες των νέων που ζουν σε αγροτικές, απομακρυσμένες, περιφερειακές, λιγότερο ανεπτυγμένες και εξόχως απόκεντρες περιοχές^{9,10}.

⁸ Έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής — Σύνοψη της αξιολόγησης του αντικτύπου της κοινής γεωργικής πολιτικής στην εδαφική ανάπτυξη των αγροτικών περιοχών [SWD(2021) 398 final].

⁹ Εταιρική σχέση ΕΕ-Συμβουλίου της Ευρώπης για τη νεολαία — Οι νέοι στις αγροτικές περιοχές: ποικιλόμορφοι, παραμελημένοι και ανικανοποίητοι.

¹⁰ Τα άρθρα 174 και 349 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης αναγνωρίζουν το ειδικό καθεστώς των αγροτικών περιοχών, των εξόχως απόκεντρων περιοχών, των περιοχών όπου συντελείται βιομηχανική μετάβαση και των περιοχών που πλήττονται από σοβαρά και μόνιμα φυσικά ή δημογραφικά προβλήματα, όπως οι υπερβόρειες περιοχές που είναι ιδιαίτερα αραιοκατοικημένες και οι νησιωτικές, διασυννοριακές και ορεινές περιοχές. Στο παρόν έγγραφο, οι αναφορές στις αγροτικές και τις απομακρυσμένες περιοχές περιλαμβάνουν επίσης τις περιφερειακές και λιγότερο ανεπτυγμένες περιοχές, λαμβάνονται δε υπόψη και οι εξόχως απόκεντρες περιοχές.

7. Η στρατηγική της ΕΕ για τη νεολαία 2019-2027¹¹, ως πλαίσιο για την ευρωπαϊκή συνεργασία στις πολιτικές για τη νεολαία, και οι ευρωπαϊκοί στόχοι για τη νεολαία¹² επικεντρώνονται σε θεμελιώδεις τομείς που αφορούν τη συμμετοχή, τη δέσμευση και την ουσιαστική συμβολή των νέων στην κοινωνία. Ο στόχος για τη νεολαία αριθ. 3 επικεντρώνεται σε κοινωνίες χωρίς αποκλεισμούς, στις οποίες θα δημιουργηθούν προσβάσιμα και ανοικτά περιβάλλοντα για όλους τους νέους, ενώ ο στόχος για τη νεολαία αριθ. 6 επικεντρώνεται στη δημιουργία αγροτικών περιοχών, στις οποίες οι νέοι θα μπορούν να αξιοποιήσουν το δυναμικό τους¹³.
8. Τα συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με περισσότερες ευκαιρίες για νέους σε αγροτικές και απομακρυσμένες περιοχές¹⁴ υπογράμμισαν τη σημασία των τοπικών ευκαιριών και την προώθηση διατομεακών προσεγγίσεων και κάλεσαν τα κράτη μέλη της ΕΕ να ενθαρρύνουν και να διευκολύνουν την ενεργό συμμετοχή στα κοινά και την ουσιαστική συμμετοχή των νέων, σε όλη τους την πολυμορφία σε αγροτικές και απομακρυσμένες περιοχές, σε όλες τις σχετικές διαδικασίες λήψης αποφάσεων, ιδίως σε θέματα που τους αφορούν.
9. Οι προκλήσεις που αφορούν την κοινωνική ένταξη σε αγροτικές και απομακρυσμένες περιοχές ενδέχεται να συνδέονται με τη διαθεσιμότητα γης, υποδομών, ψηφιακών τεχνολογιών, πληροφοριών και κοινωνικών υπηρεσιών και υπηρεσιών υγειονομικής περίθαλψης υψηλής ποιότητας, εκπαιδευτικών ευκαιριών, ευκαιριών εργασίας και απασχόλησης των νέων, και με την πρόσβαση σε όλες αυτές, καθώς και με το επίπεδο συμμετοχής σε όλες τις σχετικές διαδικασίες λήψης αποφάσεων. Η εξασφάλιση ισότιμης πρόσβασης σε ευκαιρίες για όλους, χωρίς καμία μορφή διακρίσεων, είναι ουσιαστικής σημασίας.

¹¹ Ψήφισμα του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των αντιπροσώπων των κυβερνήσεων των κρατών μελών, συνελθόντων στο πλαίσιο του Συμβουλίου, σχετικά με πλαίσιο ευρωπαϊκής συνεργασίας στον τομέα της νεολαίας: Η στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη νεολαία 2019-2027 (2018/C 456/01).

¹² Ψήφισμα του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των αντιπροσώπων των κυβερνήσεων των κρατών μελών, συνελθόντων στο πλαίσιο του Συμβουλίου, σχετικά με πλαίσιο ευρωπαϊκής συνεργασίας στον τομέα της νεολαίας: Η στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη νεολαία 2019-2027 (2018/C 456/01).

¹³ Ψήφισμα του Συμβουλίου και των αντιπροσώπων των κρατών μελών, συνελθόντων στο πλαίσιο του Συμβουλίου, για τη θέσπιση κατευθυντηρίων γραμμών σχετικά με την οργάνωση του διαλόγου της ΕΕ για τη νεολαία – Στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη νεολαία 2019-2027, ΕΕ C 189 της 5.6.2019.

¹⁴ Συμπεράσματα του Συμβουλίου και των αντιπροσώπων των κυβερνήσεων των κρατών μελών, συνελθόντων στο πλαίσιο του Συμβουλίου, σχετικά με περισσότερες ευκαιρίες για νέους σε αγροτικές και απομακρυσμένες περιοχές, ΕΕ C 193 της 9.6.2020.

10. Οι πέντε στρατηγικές για την Ένωση ισότητας που εγκρίθηκαν από την Επιτροπή το 2020 και το 2021¹⁵, καθώς και η ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με μια ολοκληρωμένη προσέγγιση της ψυχικής υγείας¹⁶, υπογραμμίζουν τη σημασία μιας διατομεακής προσέγγισης. Τα έγγραφα αυτά υπογραμμίζουν ότι τα άτομα ενδέχεται να ανήκουν ταυτόχρονα σε μία ή περισσότερες ομάδες που βρίσκονται σε ευάλωτη κατάσταση, και καταδεικνύουν την ανάγκη καταπολέμησης πολλαπλών και διασταυρούμενων μορφών διακρίσεων. Οι διακρίσεις αυτές μπορούν να έχουν σημαντικό αντίκτυπο στους νέους, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που ζουν σε αγροτικές και απομακρυσμένες περιοχές, οι οποίοι δεν αποτελούν ομοιογενή ομάδα, και «έχουν πληθώρα ταυτοτήτων, ποικίλες ανάγκες, διαφορετικούς πόρους, διαφορετικές καταβολές, βρίσκονται σε διαφορετικές φάσεις ζωής, έχουν διαφορετικά ενδιαφέροντα, αντιμετωπίζουν ποικίλες προκλήσεις και διαθέτουν διαφορετικές ευκαιρίες¹⁷».
11. Η ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με μια ολοκληρωμένη προσέγγιση της ψυχικής υγείας και τα συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με μια ολοκληρωμένη προσέγγιση της ψυχικής υγείας των νέων¹⁸ στην Ευρωπαϊκή Ένωση εντοπίζουν την ανάγκη να ληφθούν ειδικά μέτρα σχετικά με την πρόληψη, την προώθηση και τη στήριξη στον τομέα της ψυχικής υγείας των νέων που ζουν σε αγροτικές ή απομακρυσμένες περιοχές¹⁹.

¹⁵ Στρατηγική για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία 2021-2030, στρατηγική για την ισότητα των ΛΟΑΤΚΙ 2020-2025, στρατηγική για την ισότητα των φύλων 2020-2025, σχέδιο δράσης της ΕΕ για την καταπολέμηση του ρατσισμού 2020-2025, στρατηγικό πλαίσιο της ΕΕ για την ισότητα, την ένταξη και τη συμμετοχή των Ρομά 2020-2030.

¹⁶ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών σχετικά με μια ολοκληρωμένη προσέγγιση της ψυχικής υγείας (ανακοίνωση σχετικά με μια ολοκληρωμένη προσέγγιση της ψυχικής υγείας) COM(2023) 298 final.

¹⁷ Συμπεράσματα του Συμβουλίου και των αντιπροσώπων των κυβερνήσεων των κρατών μελών, συνερχομένων στο πλαίσιο του Συμβουλίου, σχετικά με κοινωνίες χωρίς αποκλεισμούς για τη νεολαία, ΕΕ C, C/2024/3808, 27.6.2024.

¹⁸ Συμπεράσματα του Συμβουλίου και των αντιπροσώπων των κυβερνήσεων των κρατών μελών σχετικά με μια ολοκληρωμένη προσέγγιση της ψυχικής υγείας των νέων στην Ευρωπαϊκή Ένωση. ΕΕ C, C/2023/1337, 30.11.2023.

¹⁹ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών σχετικά με μια ολοκληρωμένη προσέγγιση της ψυχικής υγείας, COM(2023) 298 final.

12. Τα συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με την ψυχική υγεία²⁰ αναγνωρίζουν «ότι τα προβλήματα ψυχικής υγείας συνδέονται με πολλές μορφές ανισοτήτων, όπως, για παράδειγμα, αντιμετωπίζουν τα άτομα που βρίσκονται σε ευάλωτη κατάσταση, οι μειονότητες, οι περιθωριοποιημένες ομάδες και τα άτομα που βρίσκονται σε μειονεκτούσες κοινωνικοοικονομικές καταστάσεις, συμπεριλαμβανομένων όσων λαμβάνουν υπηρεσίες μακροχρόνιας φροντίδας, τα άτομα που βιώνουν μοναξιά και κοινωνική απομόνωση, τα παιδιά και οι νέοι, οι ηλικιωμένοι, οι γυναίκες, τα ΛΟΑΔΜ άτομα²¹, οι καρκινοπαθείς, τα άτομα με αναπηρία, οι πρόσφυγες, οι μετανάστες, οι κρατούμενοι και τα άτομα που αντιμετωπίζουν έλλειψη στέγης».
13. Οι γυναίκες και τα κορίτσια έχουν ρόλο ζωτικής σημασίας για τη βιώσιμη ανάπτυξη των αγροτικών και απομακρυσμένων περιοχών, προσφέροντας προστιθέμενη αξία στις τοπικές κοινότητες. Συχνά αποτελούν την κινητήρια δύναμη της καινοτομίας, της διαφοροποίησης και της ανάπτυξης νέων ευκαιριών²². Ωστόσο, οι ρόλοι αυτοί συχνά παραβλέπονται ή δεν είναι ορατοί. Πολλές γυναίκες και κορίτσια σε αγροτικές και απομακρυσμένες περιοχές εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν προκλήσεις που αφορούν την απασχόληση, την επιχειρηματικότητα, την ποιοτική εκπαίδευση και τις ευκαιρίες κατάρτισης, την άνιση κατανομή των ευθυνών φροντίδας, την πρόσβαση στη γη, στην προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα, στις υπηρεσίες μακροχρόνιας φροντίδας και υγειονομικής περίθαλψης, και την ανεπαρκή εκπροσώπηση στη λήψη αποφάσεων^{23, 24}.

²⁰ Συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με την ψυχική υγεία, 15971/23, σημείο 24.

²¹ Βλ. τη στρατηγική της Επιτροπής για την ισότητα των ΛΟΑΤΚΙ 2020-2025, [COM(2020) 698 final].

²² Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων, Support for female entrepreneurs: Survey evidence for why it makes sense (Στήριξη για γυναίκες επιχειρηματίες: γιατί αυτό έχει νόημα σύμφωνα με στοιχεία έρευνας), Νοέμβριος 2022, ISBN: 978-92-861-5378-5.

²³ Ανακοίνωση σχετικά με ένα μακρόπνοο όραμα για τις αγροτικές περιοχές της ΕΕ.

²⁴ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Γενική Διεύθυνση Περιφερειακής Πολιτικής και Αστικής Ανάπτυξης, ένατη έκθεση για την οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή (9η έκθεση για τη συνοχή), Μάρτιος 2024.

14. Η ΕΕ αναγνωρίζει ότι η δημογραφική αλλαγή διαμορφώνεται, μεταξύ άλλων, από τις επιλογές ζωής που κάνουν τα άτομα και οι οικογένειες, και τονίζει την ανάγκη για υποστηρικτικές δημόσιες πολιτικές που θα επιτρέψουν στους νέους να αξιοποιήσουν πλήρως τις δυνατότητές τους. Η ανακοίνωση σχετικά με τη «Δημογραφική αλλαγή στην Ευρώπη: μια εργαλειοθήκη για δράση»²⁵ τονίζει ιδίως την ανάγκη στήριξης των νεότερων γενεών για την πρόσβασή τους σε ποιοτικές θέσεις εργασίας, προσιτή στέγαση και αξιοπρεπείς συνθήκες διαβίωσης.
15. Οι αγροτικές και οι λιγότερο ανεπτυγμένες περιοχές ενδέχεται ιδίως να αντιμετωπίσουν τη γήρανση του πληθυσμού, το χαμηλό μορφωτικό επίπεδο, τη συρρίκνωση του εργατικού δυναμικού, τη μετανάστευση των νέων και τον κίνδυνο να πέσουν σε «παγίδα ανάπτυξης ταλέντων»²⁶, γεγονός που υπονομεύει την ικανότητά τους να οικοδομούν βιώσιμες οικονομίες και παρεμποδίζει την ανταγωνιστικότητα και την ανάπτυξή τους. Η ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την «Αξιοποίηση ταλέντων στις περιφέρειες της Ευρώπης» περιγράφει την ανάγκη μετασχηματισμού αυτών των περιφερειών σε δυναμικές οικονομίες με γνώμονα το ταλέντο, βασιζόμενες στα τοπικά πλεονεκτήματα των αγροτικών περιοχών. Για την αντιμετώπιση αυτών των προκλήσεων απαιτείται προσαρμοσμένη στήριξη με σκοπό την ενδυνάμωση των νέων, τη βελτίωση της πρόσβασης στην εκπαίδευση, την κατάρτιση και την απασχόληση, την ενίσχυση της πρόσβασης σε υποδομές καινοτομίας και κατάρτισης, την επένδυση στη δημιουργία ευκαιριών ποιοτικής απασχόλησης και την προώθηση της κοινωνικής ένταξης. Το να διασφαλιστεί ότι οι άνθρωποι που ζουν σε αγροτικές και απομακρυσμένες περιοχές, συμπεριλαμβανομένων των νέων, έχουν την ευκαιρία να αναπτύξουν τις δυνατότητές τους είναι ουσιαστικής σημασίας για τη μείωση των εδαφικών ανισοτήτων και την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής σε ολόκληρη την ΕΕ^{27,28}.

²⁵ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών, Δημογραφική αλλαγή στην Ευρώπη: μια εργαλειοθήκη για δράση (η εργαλειοθήκη της Επιτροπής για τη δημογραφία), COM/2023/577 final.

²⁶ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών, Αξιοποίηση ταλέντων στις περιφέρειες της Ευρώπης (ανακοίνωση για την αξιοποίηση ταλέντων), COM/2023/32 final.

²⁷ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Γενική Διεύθυνση Περιφερειακής Πολιτικής και Αστικής Ανάπτυξης, ένατη έκθεση για την οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή (9η έκθεση για τη συνοχή), Μάρτιος 2024.

²⁸ Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης: Περιφερειακή επετηρίδα της Eurostat – έκδοση 2023.

16. Η πολιτική συνοχής και, στο πλαίσιο της αγροτικής διάστασης, το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στη στήριξη των κρατών μελών και των περιφερειών στην προσπάθειά τους να συμβάλουν σε έναν καλύτερο προβληματισμό σχετικά με τις πολλαπλές αναπτυξιακές προκλήσεις, τις ανάγκες μεταρρύθμισης και τις διαφορετικές κοινωνικοοικονομικές και εδαφικές ανισότητες, διοχετεύοντας στοχευμένη στήριξη με έμφαση στις ειδικές ανάγκες κάθε περιοχής. Λαμβανομένου υπόψη του ασύμμετρου αντικτύπου των προκλήσεων που θέτουν η πράσινη και η ψηφιακή μετάβαση, ο δημογραφικός μετασχηματισμός, οι μεταβαλλόμενες παγκόσμιες οικονομικές τάσεις ή η κλιματική αλλαγή, η χαρτογράφηση των αναγκών σε υποδομές, ανθρώπινο κεφάλαιο και υπηρεσίες μπορεί να διευκολύνει έναν αποτελεσματικότερο προγραμματισμό των κονδυλίων της ΕΕ σε εξόχως απόκεντρες, αραιοκατοικημένες, νησιωτικές, ορεινές, παραμεθόριες και αγροτικές περιοχές. Αυτό μπορεί να συμβάλει στη διαφοροποίηση των ευκαιριών απασχόλησης και στην ενίσχυση της τυπικής και μη τυπικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, μεταξύ άλλων μέσω της στήριξης της ψηφιοποίησης, καθιστώντας τις αγροτικές και απομακρυσμένες περιοχές ελκυστικότερους τόπους διαβίωσης και εργασίας και διασφαλίζοντας έτσι τη βιώσιμη ανάπτυξή τους²⁹.

²⁹ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών σχετικά με την 9η έκθεση για τη συνοχή (ανακοίνωση για την 9η έκθεση για τη συνοχή) [COM(2024) 149 final] και 9η έκθεση για τη συνοχή.

17. Το παγκόσμιο σχέδιο δράσης των Ηνωμένων Εθνών «Δεκαετία οικογενειακής γεωργίας» (2019-2028)³⁰ υπογραμμίζει ότι, για να διασφαλιστεί η βιωσιμότητα της οικογενειακής γεωργίας από γενιά σε γενιά, είναι σημαντικό να χειραφετηθούν οι νέοι, ιδίως οι νέες γυναίκες, με τη διευκόλυνση αφενός της πρόσβασης στη γη, στους φυσικούς πόρους, στην ενημέρωση, την εκπαίδευση, τις υποδομές, τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες και τις αγορές, και αφετέρου της συμμετοχής στις διαδικασίες χάραξης πολιτικής που αφορούν τη γεωργία. Με τη διευκόλυνση της διαγενεακής μεταφοράς, οι νέοι γεωργοί μπορούν να συνδυάζουν παραδοσιακές, τοπικές γνώσεις με καινοτόμες πρακτικές για την προώθηση του κρίσιμου ρόλου τους στην αγροτική ανάπτυξη χωρίς αποκλεισμούς. Η αρνητική τάση της γήρανσης του αγροτικού πληθυσμού μπορεί να θέσει σε κίνδυνο τη βιωσιμότητα των αγροτικών περιοχών· ως εκ τούτου, η ενίσχυση μορφών στήριξης των νέων γεωργών και επιχειρηματιών, η παροχή συνδρομής, προκειμένου να ξεκινήσουν γεωργικές δραστηριότητες, η παροχή κινήτρων για τη μεταβίβαση γεωργικών εκμεταλλεύσεων και η δημιουργία συνθηκών για μια γεωργία ελκυστικότερη για τη νεότερη γενιά, σε συνδυασμό με την κοινή γεωργική πολιτική (ΚΓΠ), μπορούν να συμβάλουν σημαντικά στην ανανέωση των γενεών.
18. Στη «Σύσταση για τη δημιουργία καλύτερων ευκαιριών για τους νέους» του ΟΟΣΑ ζητείται η λήψη στοχευμένων μέτρων για τη στήριξη των νέων που βρίσκονται σε ευάλωτες και μειονεκτούσες συνθήκες. Πρόκειται για την παροχή ολοκληρωμένων κοινωνικών υπηρεσιών και υπηρεσιών υγείας, στέγασης και απασχόλησης που είναι προσαρμοσμένες στις τοπικές συνθήκες. Η σύσταση τονίζει τη σημασία των επενδύσεων στην εκπαίδευση, τη στέγαση και την υγεία για τους νέους της υπαίθρου, σε συνδυασμό με τη συνεργασία μεταξύ των ενδιαφερόμενων μερών, για τη δημιουργία υποστηρικτικών πλαισίων για την επιτυχία τους³¹.

³⁰ FAO και IFAD. 2019. Δεκαετία οικογενειακής γεωργίας του ΟΗΕ 2019-2028. Παγκόσμιο σχέδιο δράσης. Ρώμη.

³¹ ΟΟΣΑ, Recommendation of the Council on creating better opportunities for young people (Σύσταση του Συμβουλίου για τη δημιουργία καλύτερων ευκαιριών για τους νέους), σύνοδος του Συμβουλίου σε υπουργικό επίπεδο, 9-10 Ιουνίου 2022, JT03497457.

ΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΣ ΥΠΟΨΗ ΟΤΙ

19. Σε ολόκληρη την Ευρώπη, η ανεπαρκής ικανότητα των αγροτικών περιοχών να προσελκύουν ταλέντα³² ή να έχουν πρόσβαση σε υποδομές και ποιοτικές υπηρεσίες που σχετίζονται με την καθημερινή ζωή θέτει σημαντικά εμπόδια για την ευημερία και την κοινωνικοοικονομική ανάπτυξη των νέων της υπαίθρου. Αυτό μπορεί να περιορίσει τη συνδεσιμότητα και την πρόσβαση των νέων της υπαίθρου σε ποιοτική εκπαίδευση και κατάρτιση, απασχόληση, υγειονομική περίθαλψη, στέγαση, κοινωνικές υπηρεσίες, εργασία στον τομέα της νεολαίας, πολιτιστικές, αθλητικές και ψυχαγωγικές δραστηριότητες, παρεμποδίζει τις κοινωνικοοικονομικές τους ευκαιρίες και, ως εκ τούτου, την ελευθερία τους να παραμείνουν στις εν λόγω περιοχές³³.
20. Πολλοί νέοι που ζουν σε αγροτικές και απομακρυσμένες περιοχές αντιμετωπίζουν φραγμούς όσον αφορά την πρόσβαση στη μάθηση και έλλειψη ευαισθητοποίησης σχετικά με τις ευκαιρίες που σχετίζονται με τις ψηφιακές υπηρεσίες και πλατφόρμες, γεγονός που αυξάνει το επίπεδο απομόνωσης και ενδεχομένως δημιουργεί ψηφιακό χάσμα μεταξύ αγροτικών και αστικών περιοχών. Η ψηφιακή πρόσβαση, οι σχετικές με την εργασία και οι ψηφιακές δεξιότητες μπορούν να λειτουργήσουν ως καταλύτης για την τοπική ενδυνάμωση και ένταξη³⁴.³⁵ Για τους νέους που βρίσκονται εκτός εκπαίδευσης, απασχόλησης ή κατάρτισης (ΕΕΑΚ), τα εμπόδια αυτά μπορεί να είναι ιδιαίτερα επιζήμια, καθώς η περιορισμένη ψηφιακή συνδεσιμότητα περιορίζει περαιτέρω την ικανότητά τους να αναζητούν ευκαιρίες εκπαίδευσης, απασχόλησης και κατάρτισης, επιδεινώνοντας την κοινωνική και οικονομική απομόνωσή τους. Η αντιμετώπιση του ψηφιακού χάσματος είναι απαραίτητη για την επανένταξη των νέων ΕΕΑΚ και τον εφοδιασμό τους με τις δεξιότητες που απαιτούνται για τη συμμετοχή τους στο σύγχρονο εργατικό δυναμικό. Οι ενισχυμένες εγγυήσεις για τη νεολαία³⁶ τονίζουν ότι είναι σημαντικό να υποστηριχθεί η ένταξη των νέων, ιδίως των ΕΕΑΚ, στην αγορά εργασίας σε τοπικό επίπεδο, μεταξύ άλλων σε αγροτικές και απομακρυσμένες περιοχές, με το να διασφαλίζεται η ύπαρξη των αναγκαίων ευκαιριών σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο και να διευκολύνεται με αυτόν τον τρόπο η παραμονή των νέων σε αυτές τις περιοχές.

³² Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών: Αξιοποίηση ταλέντων στις περιφέρειες της Ευρώπης (ανακοίνωση για την αξιοποίηση ταλέντων), COM/2023/32 final, 2023.

³³ Letta, E. (2024), «Much more than a market. Speed, security, solidarity. Empowering the single market to deliver a sustainable future and prosperity for all EU citizens» (Όχι μόνο μια απλή αγορά: Ταχύτητα, ασφάλεια, αλληλεγγύη. Ενδυνάμωση της ενιαίας αγοράς για την επίτευξη βιώσιμου μέλλοντος και ευημερίας για όλους τους πολίτες της ΕΕ), Απρίλιος 2024.

³⁴ Ανακοίνωση σχετικά με ένα μακρόπνοο όραμα για τις αγροτικές περιοχές της ΕΕ.

³⁵ Ανακοίνωση σχετικά με την 9η έκθεση για τη συνοχή και 9η έκθεση για τη συνοχή.

³⁶ Σύσταση του Συμβουλίου της 30ής Οκτωβρίου 2020 για «μια γέφυρα προς την απασχόληση — ενίσχυση των εγγυήσεων για τη νεολαία» και για την κατάργηση της σύστασης του Συμβουλίου, της 22ας Απριλίου 2013, για τη θέσπιση εγγυήσεων για τη νεολαία (2020/C 372/01).

21. Σε πολλές αγροτικές και απομακρυσμένες περιοχές σε ολόκληρη την Ευρώπη, οι νέοι, ιδίως οι γυναίκες και οι νέοι με αναπηρία, αντιμετωπίζουν ανισότητες σε σύγκριση με τις αστικές περιοχές όσον αφορά την πρόσβαση σε τυπική και μη τυπική εκπαίδευση και κατάρτιση και σε ευκαιρίες άτυπης μάθησης και προσκρούουν σε σημαντικά εμπόδια για την προσωπική και επαγγελματική τους εξέλιξη. Ο περιορισμός της διαθεσιμότητας υψηλής ποιότητας προγραμμάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης και πρόσβασης σε αυτά όχι μόνο επιτείνει το χάσμα δεξιοτήτων, αλλά μπορεί επίσης να οδηγήσει σε διαρροή εγκεφάλων και σε αύξηση των ποσοστών ανεργίας μεταξύ των νέων της υπαίθρου που δυσκολεύονται να βρουν θέσεις εργασίας σχετικές με τα προσόντα τους στην περιοχή τους.
22. Η πρόσβαση σε παγκοσμιοποιημένες και ολοκληρωμένες πληροφορίες σχετικά με τα τοπικά, περιφερειακά, εθνικά και ενωσιακά προγράμματα και τις ευκαιρίες χρηματοδότησης έχει ουσιαστική σημασία για την ανάπτυξη και την ενδυνάμωση των νέων της υπαίθρου. Οι κάθετοι και οριζόντιοι γλωσσικοί φραγμοί μπορεί να παρεμποδίσουν την ικανότητά τους να κατανοούν και να συμβουλευούνται αποτελεσματικά τα έγγραφα αυτά, περιορίζοντας την πρόσβαση των νέων της υπαίθρου στις πρωτοβουλίες της ΕΕ³⁷ ³⁸. Η αποτελεσματική διάδοση των πληροφοριών μπορεί να υποστηριχθεί από τη διατομεακή συνεργασία, να συμβάλει στην υπέρβαση αυτών των εμποδίων και να προωθήσει την ανάπτυξη ικανοτήτων και τα τοπικά δίκτυα. Έχει επίσης ύψιστη σημασία για τη διασφάλιση της ισότιμης συμμετοχής και τη μεγιστοποίηση των οφελών των προγραμμάτων της ΕΕ, όπως του Erasmus+, του Ευρωπαϊκού Σώματος Αλληλεγγύης και του LEADER, καθώς και των ευκαιριών χρηματοδότησης για τους νέους της υπαίθρου σε ολόκληρη την Ευρώπη σε όλα τα επίπεδα.
23. Οι γεωγραφικοί παράγοντες μπορούν να εμποδίσουν την πρόσβαση των νέων σε απασχόληση, οικονομικά προσιτές ευκαιρίες στέγασης και καλύτερη συνδεσιμότητα, δημιουργώντας κατάσταση αβεβαιότητας, αυξημένη εξάρτηση από οικονομικούς πόρους και κίνητρο για κινητικότητα και αστικοποίηση σε τοπικό επίπεδο.

³⁷ Moxon D., Bárta O. (2024). «EUJD10 Results of the Consultation Phase: We Need Youth» (10ος Διάλογος της ΕΕ για τη νεολαία – Αποτελέσματα της φάσης διαβούλευσης: Χρειαζόμαστε τη νεολαία). DOI: 10.5281/zenodo.10656746.

³⁸ Το αγροτικό σχέδιο δράσης της ΕΕ μνημονεύεται στην ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών, «Ένα μακρόπνοο όραμα για τις αγροτικές περιοχές της ΕΕ — Προς ισχυρότερες, συνδεδεμένες, ανθεκτικές και ευημερούσες αγροτικές περιοχές με ορίζοντα το 2040», COM(2021) 345 final.

24. Οι κοινότητες των νέων της υπαίθρου ενδέχεται να αντιμετωπίσουν προκλήσεις, όπως χαμηλότερο μορφωτικό επίπεδο, ανεργία ή έλλειψη αξιοπρεπών συνθηκών εργασίας. Επιπλέον, η ανεπαρκής πρόσβαση σε εργασία στον τομέα της νεολαίας, οργανώσεις νεολαίας, κοινοτικούς χώρους και ποιοτικές κοινωνικές, πολιτιστικές, αθλητικές και ψυχαγωγικές δραστηριότητες μπορεί να προκαλέσει δυσκολίες στη δημιουργία κοινοτήτων, την ένταξη σε αυτές ή τη διατήρησή τους. Οι παράγοντες αυτοί ενδέχεται να μειώσουν τις ευκαιρίες για κοινωνικές αλληλεπιδράσεις, πράγμα το οποίο μπορεί να προκαλέσει αρνητικές επιπτώσεις στην ευημερία, αίσθημα απομόνωσης, μοναξιά και ενδεχομένως να οδηγήσει σε αδύναμα συστήματα υποστήριξης.
25. Οι νέοι που ζουν σε αγροτικές και απομακρυσμένες περιοχές ενδέχεται να λαμβάνουν ανεπαρκείς υπηρεσίες υποστήριξης, μεταξύ άλλων στον τομέα της ψυχικής υγείας³⁹. Τα προβλήματα ψυχικής υγείας ενδέχεται να έχουν αρνητικές επιπτώσεις στην εκπαίδευση, την απασχόληση και την κοινωνική ασφάλιση. Σε αυτές συγκαταλέγονται η αίσθηση αποκλεισμού, η οποία προκαλεί αρνητικά αισθήματα απομόνωσης· ο εκφοβισμός και η παρενόχληση εντός και εκτός διαδικτύου από άλλους νέους· η υπερβολική χρήση των μέσων ενημέρωσης, ο «φόβος ότι θα χάσεις όσα συμβαίνουν» και η αυξημένη έκθεση σε εθισμούς. Ταυτόχρονα, οι νέοι αυτοί δεν έχουν πρόσβαση σε δομές που θα μπορούσαν να τους βοηθήσουν να αποφύγουν τις εν λόγω απειλές και να ανακάμψουν από αυτές, και, ως εκ τούτου, το άγχος και η κατάθλιψη εξακολουθούν να υφίστανται και πολλά προβλήματα ψυχικής υγείας δεν αντιμετωπίζονται.
26. Ένα ευρύ φάσμα παραγόντων καθορίζει την υγιή μακροζωία, συμπεριλαμβανομένων της προαγωγής της υγείας και της πρόληψης των ασθενειών, της πρόσβασης σε υπηρεσίες υγειονομικής περίθαλψης, των συνθηκών διαβίωσης και εργασίας, των τύπων απασχόλησης και του περιβάλλοντος χώρου. Μολονότι οι αγροτικές περιοχές προσφέρουν οφέλη για την υγεία, όπως καλύτερη ποιότητα του αέρα και εγγύτητα με τη φύση, οι αστικές περιοχές διαθέτουν συνήθως μεγαλύτερο αριθμό και ποικιλία εγκαταστάσεων υγειονομικής περίθαλψης⁴⁰. Η έλλειψη ποιοτικών υπηρεσιών υγειονομικής περίθαλψης συνδέεται με δυσκολίες στην πρόληψη και τη θεραπεία των προβλημάτων υγείας. Επιπλέον, ενώ η γεωργία παρέχει πληθώρα ευκαιριών απασχόλησης σε πολλές αγροτικές περιοχές, επαγγέλματα όπως η γεωργία μπορεί να έχουν επικίνδυνες ή επιζήμιες επιπτώσεις στη σωματική υγεία⁴¹. Ως εκ τούτου, είναι σημαντικό να πραγματοποιηθούν επενδύσεις σε τεχνολογίες εξοικονόμησης εργασίας και βελτίωσης της εργασίας.

³⁹ Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με μια ολοκληρωμένη προσέγγιση της ψυχικής υγείας, COM(2023) 298 final.

⁴⁰ Περιφερειακή επετηρίδα της Eurostat για το 2023.

⁴¹ Δίκτυο ΚΓΠ της ΕΕ: «Supporting the health and well-being of Europe's agricultural workforce» (Στήριξη της υγείας και της ευημερίας του εργατικού δυναμικού του γεωργικού τομέα της Ευρώπης), Ανάλυση πολιτικής, Ιούνιος 2023.

27. Οι νέοι με αναπηρία που ζουν σε αγροτικές και απομακρυσμένες περιοχές ενδέχεται να αντιμετωπίσουν σημαντικά εμπόδια που επηρεάζουν την ποιότητα ζωής και τις ευκαιρίες τους, όπως περιορισμένη πρόσβαση σε υψηλής ποιότητας και χωρίς αποκλεισμούς εκπαίδευση και κατάρτιση, και σε εξειδικευμένη υγειονομική περίθαλψη, καθώς και ανεπαρκή μέσα μεταφοράς και συνδεσιμότητα. Οι προκλήσεις αυτές υπογραμμίζουν την ανάγκη για στοχευμένες δράσεις με σκοπό την καλύτερη στήριξη των νέων αυτών^{42,43}.
28. Μολονότι οι νέοι της υπαίθρου, συμπεριλαμβανομένων των γυναικών, έχουν σημαντικές δυνατότητες καινοτομίας και οικονομικής ανάπτυξης, ενδέχεται να αντιμετωπίσουν εμπόδια όσον αφορά την πρόσβαση σε χρηματοδοτικούς πόρους και την πλοήγηση εντός πολύπλοκων χρηματοδοτικών και γραφειοκρατικών διαδικασιών. Ως εκ τούτου, ζωτική σημασία μπορούν να έχουν οι προσβάσιμοι και σαφείς μηχανισμοί χρηματοδότησης, σε συνδυασμό με στοχευμένες επενδύσεις για τη στήριξη της επιχειρηματικότητας, συμπεριλαμβανομένης της συμμετοχής των γεωργών, μεταξύ των νέων της υπαίθρου^{44,45,46}.
29. Οι νέοι σε αγροτικές και απομακρυσμένες περιοχές ενδεχομένως αντιμετωπίζουν μοναδικές προκλήσεις βιωσιμότητας, οι οποίες επιδεινώνονται από την κλιμάκωση της κλιματικής κρίσης, επηρεάζοντας σημαντικά την καθημερινή τους ζωή. Σε σύγκριση με τους νέους σε αστικές περιοχές, συχνά είναι πιο ευάλωτοι σε περιβαλλοντικά ή κλιματικά ζητήματα. Πρέπει να βελτιωθεί η πρόσβασή τους σε βιώσιμους πόρους και λύσεις, καθώς ενισχύεται περαιτέρω η ευπάθειά τους στις περιβαλλοντικές απειλές. Όπως επισημαίνεται στην Ατζέντα του 2030 των Ηνωμένων Εθνών για τη βιώσιμη ανάπτυξη⁴⁷, αυτή η έλλειψη πρόσβασης όχι μόνο εμποδίζει την ικανότητα των νέων να αντιμετωπίζουν πειστικές ανησυχίες σχετικά με τη βιωσιμότητα, αλλά και παρακωλύει τη συμβολή τους στον μετριασμό της κλιματικής κρίσης. Επιπλέον, για να αντιμετωπιστούν και να ξεπεραστούν επαρκώς αυτές οι προκλήσεις στο περιβάλλον τους, απαιτείται πρόσβαση σε ποιοτική τυπική και μη τυπική εκπαίδευση και κατάρτιση για την ανάπτυξη των απαραίτητων δεξιοτήτων και ικανοτήτων.

⁴² Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών: «Ένωση ισότητας: στρατηγική για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία 2021-2030» (στρατηγική της ΕΕ για την αναπηρία), COM(2021) 101 final.

⁴³ Ανακοίνωση σχετικά με ένα μακρόπνοο όραμα για τις αγροτικές περιοχές της ΕΕ.

⁴⁴ Ανακοίνωση σχετικά με ένα μακρόπνοο όραμα για τις αγροτικές περιοχές της ΕΕ.

⁴⁵ Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, Interreg Europe, Ενημερωτικό σημείωμα πολιτικής: Πώς μπορεί να τονωθεί η επιχειρηματικότητα στις αγροτικές περιοχές; Απρίλιος 2020.

⁴⁶ Ευρωπαϊκή Επιτροπή: «Taking stock of how CAP Strategic Plans contribute to the objectives of the long-term vision for the EU's rural areas» (Πώς τα στρατηγικά σχέδια της ΚΓΠ συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων του μακρόπνοου οράματος για τις αγροτικές περιοχές της ΕΕ: απολογισμός), Ιούνιος 2023.

⁴⁷ Ηνωμένα Έθνη: A/RES/70/1, «Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development» (Να αλλάξουμε τον κόσμο μας: η Ατζέντα του 2030 για τη βιώσιμη ανάπτυξη).

30. Η συνεχής ανάπτυξη μέσω της συμμετοχής του τοπικού πληθυσμού είναι απαραίτητη για την αγροτική ανάπτυξη και, ως εκ τούτου, απαιτείται μια στέρεη βάση για την ουσιαστική συμμετοχή των νέων στις αγροτικές και απομακρυσμένες περιοχές. Οι νέοι της υπαίθρου θα πρέπει να αναγνωριστούν ως βασικοί παράγοντες της αγροτικής ανάπτυξης και οι πολιτικές θα πρέπει να σχεδιάζονται, έτσι ώστε να ανταποκρίνονται στις ανάγκες και τις προσδοκίες τους, διασφαλίζοντας τη συνεχή συμμετοχή και επιρροή τους στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων σε όλα τα επίπεδα. Όπως προσδιορίζει το αγροτικό σύμφωνο⁴⁸, η ενίσχυση της φωνής των αγροτικών περιοχών και η προώθησή τους στο τοπικό, περιφερειακό, εθνικό και ενωσιακό πολιτικό θεματολόγιο πρέπει να οριστεί ως βασικός στόχος.
31. Οι νέοι σε αγροτικές και απομακρυσμένες περιοχές μπορούν να λειτουργήσουν ως καταλύτες για θετικές αλλαγές, ιδίως εντός των κοινοτήτων τους, προωθώντας την ανάπτυξη σε ψηφιακό, κοινωνικό και οικονομικό επίπεδο. Ωστόσο, παρά τις δυνατότητές τους, οι νέοι της υπαίθρου συχνά αντιμετωπίζουν σημαντικά εμπόδια για την πλήρη αξιοποίηση των ηγετικών τους ικανοτήτων και την πρόσβασή τους σε ευκαιρίες ανάπτυξης. Η αντιμετώπιση αυτών των προκλήσεων είναι απαραίτητη για την αξιοποίηση του ηγετικού δυναμικού των νέων της υπαίθρου και την ενδυνάμωσή τους με σκοπό την προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης στις κοινότητές τους, προάγοντας έτσι τη χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη και την ανθεκτικότητα σε ολόκληρη την Ευρώπη.

⁴⁸ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Γενική Διεύθυνση Γεωργίας και Αγροτικής Ανάπτυξης: Ανοικτή επιστολή σχετικά με την έναρξη του αγροτικού συμφώνου, 17 Δεκεμβρίου 2021.

32. Κατά τη διάσκεψη της ΕΕ για τη νεολαία στη Βουδαπέστη, τον Σεπτέμβριο του 2024⁴⁹, οι νέοι πρότειναν να γίνουν οι αγροτικές και απομακρυσμένες περιοχές πιο δυναμικές και ελκυστικές για τους νέους με τους εξής τρόπους:
- i) Προώθηση της ουσιαστικής συμμετοχής των νέων της υπαίθρου, ιδίως σε θέματα που σχετίζονται με την περιβαλλοντική βιωσιμότητα, καθώς και την ψυχική και σωματική υγεία.
 - ii) Προώθηση υποστηρικτικών αγροτικών κοινοτήτων, αμφισβήτηση των προκαταλήψεων, δημιουργία προσβάσιμου διαγενεακού διαλόγου και κοινών χώρων, καθώς και ενίσχυση των οραμάτων για το μέλλον.
 - iii) Βελτίωση της πρόσβασης σε υποδομές, προσαρμοσμένες στις ανάγκες των νέων, όπως είναι η συνδεσιμότητα στο διαδίκτυο, η ενημέρωση, οι μεταφορές, η καθαρή ενέργεια, καθώς και οι υπηρεσίες σωματικής και ψυχικής υγείας.
 - iv) Ευαισθητοποίηση σχετικά με εναλλακτικές οδούς απασχόλησης, όπως τηλεργασία και καινοτόμος γεωργία.
33. Κατά τη διάσκεψη της ΕΕ για τη νεολαία στη Βουδαπέστη⁵⁰, οι νέοι τόνισαν επίσης ότι τα ενωσιακά, εθνικά και τοπικά μέσα θα πρέπει να ανταποκρίνονται στις ανάγκες, την πραγματικότητα, τις ικανότητες και τους πόρους των νέων από αγροτικές και απομακρυσμένες περιοχές και
- i) Να παρέχουν στήριξη για τη συμμετοχή των νέων στην αγροτική ανάπτυξη και τη λήψη αποφάσεων, για παράδειγμα μέσω πρεσβευτών νεολαίας, συμβουλευτικών επιτροπών, τοπικών συμβουλίων νεολαίας και συμμετοχικής κατάρτισης προϋπολογισμού.
 - ii) Να στηρίζουν την αγροτική επιχειρηματικότητα, συμπεριλαμβανομένης της γεωργίας, μέσω της ευαισθητοποίησης σχετικά με τα υφιστάμενα ενωσιακά και εθνικά προγράμματα, της καθοδήγησης, της προώθησης του ψηφιακού μετασχηματισμού και της ενθάρρυνσης της χρήσης οικονομικών κινήτρων, όπως φορολογικών ελαφρύνσεων ή ευκαιριών συγχρηματοδότησης.

⁴⁹ Bárta O., Moxon D. (2024). EUYD10 Διάσκεψη της ΕΕ για τη νεολαία στη Βουδαπέστη, Ουγγαρία. Τελική έκθεση της διάσκεψης. DOI: 10.5281/zenodo.13836827.

⁵⁰ Bárta O., Moxon D. (2024). EUYD10 Διάσκεψη της ΕΕ για τη νεολαία στη Βουδαπέστη, Ουγγαρία. Τελική έκθεση της διάσκεψης. DOI: 10.5281/zenodo.13836827.

- iii) Να προωθούν φιλικές προς τους νέους πλατφόρμες για την πρόσβαση σε πληροφορίες σχετικά με προγράμματα για τη νεολαία, ευκαιρίες ποιοτικής απασχόλησης και χρηματοδότηση, καθώς και για τη δρομολόγηση εκστρατείας σε επίπεδο ΕΕ για την προαγωγή της ισότιμης πρόσβασης στην εργασία.
- iv) Να ενθαρρύνουν ποιοτικές ευκαιρίες μάθησης και πρωτοβουλίες για τη νεολαία που διευρύνουν τις εμπειρίες των νέων της υπαίθρου, όπως τις ανταλλαγές νέων από αστικές και αγροτικές περιοχές, τα έργα για το κλίμα, τους εργαζομένους στον τομέα της νεολαίας που μετακινούνται και αναπτύσσουν δράσεις προσέγγισης, καθώς και τη συμμετοχή σε οργανώσεις των νέων της υπαίθρου.
- v) Να βελτιώσουν την πρόσβαση σε υπηρεσίες και πληροφορίες σχετικά με την ψυχική υγεία μέσω της ενθάρρυνσης της τοπικής δράσης και της προώθησης του διαλόγου σχετικά με τις υφιστάμενες ευκαιρίες και μέσα χρηματοδότησης.

ΚΑΛΟΥΝ ΣΥΝΕΠΩΣ ΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ, ΣΤΑ ΕΝΔΕΔΕΙΓΜΕΝΑ ΕΠΙΠΕΔΑ:

- 34. Κατά περίπτωση, να συμβάλουν στον προσδιορισμό, την ανάπτυξη, την παρακολούθηση και τη διασφάλιση δίκαιης και ισότιμης πρόσβασης των νέων που ζουν σε αγροτικές και απομακρυσμένες περιοχές σε υποδομές, πληροφορίες, συνδεσιμότητα και υπηρεσίες σε τοπικό επίπεδο, καθώς και μέτρων για τη βελτίωση της προσβασιμότητας που σχετίζεται με την καθημερινή τους ζωή.
- 35. Να εντείνουν τις προσπάθειες για την ενίσχυση της διαθεσιμότητας ψηφιακών υποδομών και υπηρεσιών, και της πρόσβασης σε αυτές, σε αγροτικές και απομακρυσμένες περιοχές, ιδίως με την παροχή στήριξης για ηλεκτρονικές συσκευές και άλλα ψηφιακά θέματα, την οικοδόμηση ευρυζωνικής κάλυψης υψηλής ποιότητας, τη βελτίωση του ψηφιακού γραμματισμού και της ασφάλειας στον κυβερνοχώρο, και την ανταλλαγή ορθών πρακτικών μεταξύ τοπικών, περιφερειακών και εθνικών αρχών, κατά περίπτωση⁵¹.

⁵¹ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών: «Σχέδιο δράσης για την ψηφιακή εκπαίδευση 2021-2027 — Επαναπροσδιορίζοντας την εκπαίδευση και την κατάρτιση για την ψηφιακή εποχή», COM/2020/624 final.

36. Να στηρίζουν περαιτέρω τη διατομεακή συνεργασία μεταξύ τοπικών ποιοτικών υποδομών εκπαίδευσης, κατάρτισης, κοινωνικής μέριμνας, υγειονομικής περίθαλψης, πολιτισμού, μέριμνας για τους νέους, εργασίας για τη νεολαία, αθλητισμού και αναψυχής, από τις οποίες μπορούν να επωφεληθούν οι νέοι που ζουν σε αγροτικές και απομακρυσμένες περιοχές, ώστε να εξασφαλιστούν ισότιμες συνθήκες προσωπικής ανάπτυξης και ευημερίας στο πλαίσió τους, προωθώντας παράλληλα τη φυσική και ψηφιακή προσβασιμότητα σε αυτές τις υποδομές και τις συναφείς υπηρεσίες⁵².
37. Να ενθαρρύνουν τις αρχές, ιδίως σε αγροτικές και απομακρυσμένες περιοχές σε τοπικό επίπεδο, ώστε να διευκολύνουν τη συμμετοχή των νέων της υπαίθρου στη λήψη αποφάσεων, φερ' ειπείν με τη δημιουργία συμβουλίων νεολαίας και διαδικασιών, που θα μπορούσαν να χρησιμεύουν ως συμβουλευτικά όργανα και πρωτοβουλίες. Αυτά μπορούν να συμβάλουν στην αποτελεσματική συμμετοχή των νέων σε όλες τις διαδικασίες λήψης αποφάσεων στους τομείς που τους επηρεάζουν περισσότερο, όπως στα ζητήματα που αφορούν την εκπαίδευση, την απασχόληση, την κοινωνική ένταξη, τις υποδομές, τη στέγαση, τη συνδεσιμότητα, την υγειονομική περίθαλψη (ιδίως την ψυχική υγεία) και το περιβάλλον, και μπορούν να ενισχύσουν την εμπιστοσύνη στις δημοκρατικές διαδικασίες.
38. Να προωθήσουν τη δημιουργία και τη λειτουργία ασφαλών και χωρίς αποκλεισμούς κέντρων και χώρων για τη νεολαία σε αγροτικές και απομακρυσμένες περιοχές και, κατά περίπτωση, να διευκολύνουν τη συνεχή στήριξη των ήδη υφιστάμενων ασφαλών και χωρίς αποκλεισμούς κέντρων νεολαίας και της αλληλεπίδρασης μεταξύ των γενεών. Να ενισχύσουν περαιτέρω τις πρωτοβουλίες και τα προγράμματα για την ενδυνάμωση και τη στήριξη όλων των μορφών εργασίας για τη νεολαία, καθώς και τις οργανώσεις νεολαίας, προκειμένου να αναγνωρίσουν τον καίριο ρόλο τους στην προσέγγιση των νέων που ζουν σε αγροτικές και απομακρυσμένες περιοχές και σε εξόχως απόκεντρες περιοχές.
39. Να ενθαρρύνουν τον τοπικό διάλογο για την αγροτική ανάπτυξη, προκειμένου να διεξάγονται συζητήσεις για το μέλλον της περιοχής και τις βιώσιμες λύσεις, στον οποίο θα συμμετέχουν νέοι, όργανα που εκπροσωπούν διάφορους τομείς πολιτικής μαζί με τις τοπικές αρχές, καθώς και κοινωνικοί και οικονομικοί φορείς, ώστε να αντικατοπτρίζεται η φιλοδοξία του μακρόπνοου οράματος της Επιτροπής για τις αγροτικές περιοχές της ΕΕ⁵³.

⁵² Ανακοίνωση σχετικά με ένα μακρόπνοο όραμα για τις αγροτικές περιοχές της ΕΕ.

⁵³ Ανακοίνωση σχετικά με ένα μακρόπνοο όραμα για τις αγροτικές περιοχές της ΕΕ.

40. Να προωθήσουν πρωτοβουλίες στήριξης ταλέντων που υιοθετούν μια ολοκληρωμένη προσέγγιση για την καλλιέργεια και την αξιοποίηση ταλέντων καθ' όλη τη διάρκεια του κύκλου ζωής τους, μέσω της κατάρτισης των εργαζομένων στον τομέα της νεολαίας, των εκπαιδευτών και των επαγγελματιών για την αναγνώριση των ποικίλων ταλέντων των νέων. Να ενδυναμώσουν τους νέους, ώστε να αξιοποιούν τις δεξιότητες, τα ταλέντα και τις ικανότητές τους, ανεξάρτητα από τα ιδιαίτερα εμπόδια που ενδέχεται να αντιμετωπίσουν σε αγροτικές και απομακρυσμένες περιοχές⁵⁴.
41. Να ενθαρρύνουν την τοπική και, κατά περίπτωση, περιφερειακή απασχόληση των νέων, μεταξύ άλλων, έχοντας ως στόχο τους νέους που βρίσκονται εκτός εκπαίδευσης, απασχόλησης ή κατάρτισης (ΕΕΑΚ), αυξάνοντας την ευαισθητοποίηση και διευκολύνοντας τη δημιουργία διαφορετικών θέσεων εργασίας και προοπτικών σε αγροτικές και απομακρυσμένες περιοχές, εστιάζοντας στη διαφοροποίηση και την ανάπτυξη ευκαιριών σε ποικίλους τομείς, όπως η γεωργία, η μεταποίηση, η ψηφιακή τεχνολογία, η προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και οι υπηρεσίες, και παρέχοντας στήριξη για την ανάπτυξη δεξιοτήτων και προγραμμάτων κατάρτισης προσαρμοσμένων στις τοπικές οικονομικές δραστηριότητες.
42. Να στηρίξουν την εφαρμογή των ενισχυμένων εγγυήσεων για τη νεολαία σε αγροτικές και απομακρυσμένες περιοχές, για παράδειγμα με τη χαρτογράφηση των υπηρεσιών που είναι διαθέσιμες για τους νέους και την αντιμετώπιση των κενών μέσω κινητών, διαδικτυακών υπηρεσιών ή υπηρεσιών μίας στάσης.
43. Να διερευνήσουν τρόπους προσέλκυσης και διατήρησης νέων σε αγροτικές και απομακρυσμένες περιοχές, με ιδιαίτερη προσοχή στις νέες γυναίκες, σε κοινότητες, ώστε να διασφαλιστεί η μακροπρόθεσμη οικονομική ευημερία και ζωτικότητα τους, και να εξετάσουν, κατά περίπτωση, διατομεακά μέσα για τη στήριξή τους.

⁵⁴ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών «Αξιοποίηση ταλέντων στις περιφέρειες της Ευρώπης», COM(2023) 32 final.

44. Να διερευνήσουν και να στηρίζουν πρωτοβουλίες που αποσκοπούν στη διαγενεακή συνεργασία και αλληλεγγύη, διευκολύνοντας τους διαλόγους και παρέχοντας εις βάθος πληροφορίες σχετικά με τις ορθές πρακτικές, ώστε να διευκολυνθεί η τοπική ευημερία των νέων της υπαίθρου.
45. Να καταρτίσουν, να ενισχύσουν και να διατηρήσουν προγράμματα στήριξης της σωματικής και ψυχικής υγείας προσαρμοσμένα στις ανάγκες των νέων σε αγροτικές και απομακρυσμένες κοινότητες, με την παροχή δικτύων υποστήριξης τόσο εντός όσο και εκτός διαδικτύου, για παράδειγμα, ψυχολογικές και άλλες προληπτικές υπηρεσίες σε σχολεία και κέντρα νεολαίας, για την καταπολέμηση του εκφοβισμού και του εθισμού.

ΚΑΛΟΥΝ ΣΥΝΕΠΙΩΣ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ, ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΗΝ ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΟΤΗΤΑΣ:

46. Να διερευνήσει τρόπους για τη διευκόλυνση της πρόσβασης σε πρωτοβουλίες και μέσα της ΕΕ που απευθύνονται στους νέους της υπαίθρου, με έμφαση στην εξάλειψη των γλωσσικών και διοικητικών φραγμών. Όπου είναι αναγκαίο, να απλουστεύσει τη διατύπωση, ώστε να είναι πιο φιλική προς τους νέους, και να μειώσει τις περιττές γραφειοκρατικές επιβαρύνσεις, διασφαλίζοντας ότι οι νέοι της υπαίθρου μπορούν να έχουν ευκολότερη πρόσβαση σε αυτούς τους μηχανισμούς στήριξης και τις πληροφορίες, μεταξύ άλλων μέσω της Ευρωπαϊκής Δικτυακής Πύλης της Νεολαίας. Οι πληροφορίες και τα μέσα θα πρέπει επίσης να παρέχονται σε μορφότυπους προσβάσιμους για τους νέους με αναπηρία.
47. Στο πλαίσιο της ενσωμάτωσης της διάστασης της νεολαίας, να ενισχύσει την προβολή των νέων της υπαίθρου στα προγράμματα της ΕΕ με συνιστώσα για τη νεολαία και στη στρατηγική της ΕΕ για τη νεολαία μετά το 2027, και να αξιοποιήσει τον έλεγχο της νομοθεσίας από τη σκοπιά της νεολαίας σε ευρωπαϊκό επίπεδο, κατά περίπτωση, κατά τον σχεδιασμό ειδικών και συγκεκριμένων δράσεων, με στόχο όλους τους νέους, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που ζουν σε αγροτικές και απομακρυσμένες περιοχές.

48. Να διερευνήσει ευκαιρίες για καλύτερη στόχευση και μεγιστοποίηση της χρήσης των υφιστάμενων χρηματοδοτικών μηχανισμών και, κατά περίπτωση, τις δυνατότητες επανεστίασης των πρωτοβουλιών σε συνεργασία με τα σχετικά ενδιαφερόμενα μέρη, ώστε να βοηθήσει τους νέους επιχειρηματίες της υπαίθρου, συμπεριλαμβανομένων των νέων γεωργών, να ξεκινήσουν, να διατηρήσουν και να επεκτείνουν τις επιχειρήσεις τους, λαμβάνοντας παράλληλα υπόψη τους διαρθρωτικούς περιορισμούς που ενδέχεται να αντιμετωπίσουν όσον αφορά την πρόσβαση σε χρηματοδοτικούς πόρους. Επιπλέον, να προωθήσει υφιστάμενα εργαλεία, όπως την εργαλειοθήκη για τις αγροτικές περιοχές⁵⁵, μεταξύ των νέων σε αγροτικές και απομακρυσμένες περιοχές, και να στηρίξει τη συνεργασία μεταξύ όλων των επιχειρηματιών σε αγροτικές και απομακρυσμένες περιοχές. Αυτό θα συμβάλει στη διασφάλιση μελλοντικών ευκαιριών απασχόλησης στις αγροτικές περιοχές και στην ενίσχυση της οικονομικής ανθεκτικότητας και ζωτικότητας.
49. Να διευκολύνει την υλοποίηση εκτιμήσεων εδαφικού αντικτύπου, συμπεριλαμβανομένης της αγροτικής θωράκισης μέσω της εκτίμησης του αναμενόμενου αντικτύπου σημαντικών πρωτοβουλιών της ΕΕ σε αγροτικές και απομακρυσμένες περιοχές, και μέσω της ενθάρρυνσης παρόμοιων προσεγγίσεων σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο με σκοπό τη διασφάλιση της συνοχής, της συνέπειας και της συμπληρωματικότητας μεταξύ των πολιτικών και των μέσων που καλύπτουν σημαντικά ζητήματα για τις αγροτικές περιοχές.
50. Να συνεχίσει την ανάπτυξη γνώσεων και τη διεξαγωγή τεκμηριωμένης έρευνας σχετικά με τους νέους που ζουν σε αγροτικές και απομακρυσμένες περιοχές με τη χρήση υφιστάμενων εργαλείων, όπως του Youth Wiki και των μελετών σε συνεργασία με την εταιρική σχέση ΕΕ-Συμβουλίου της Ευρώπης για τη νεολαία, μεταξύ άλλων.
51. Να εξακολουθήσει να καταβάλλει προσπάθειες για την ευαισθητοποίηση και την αύξηση της συμμετοχής ενδεχομένως υποεκπροσωπούμενων ομάδων, όπως των νέων σε αγροτικές και απομακρυσμένες περιοχές, στον διάλογο της ΕΕ για τη νεολαία και σε άλλες σχετικές πρωτοβουλίες της ΕΕ, όπως είναι η πρωτοβουλία Interreg Volunteer Youth (IVY), η πρωτοβουλία EUTeens4Green και το έργο Youth4Outermostregions.

⁵⁵ Ανακοίνωση σχετικά με ένα μακρόπνοο όραμα για τις αγροτικές περιοχές της ΕΕ.

ΚΑΛΟΥΝ ΣΥΝΕΠΩΣ ΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ,
ΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝΗΣ ΔΕΟΝΤΩΣ ΥΠΟΨΗ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΤΗΣ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΟΤΗΤΑΣ:

52. Να τονίσουν και να αναγνωρίσουν τον στρατηγικό ρόλο των νέων που ζουν σε αγροτικές και απομακρυσμένες περιοχές στην επίτευξη μιας πράσινης, δίκαιης και συμπεριληπτικής μετάβασης, τη διατήρηση της επισιτιστικής και της κλιματικής ασφάλειας, με την προώθηση της βιοποικιλότητας και της αγροτικής αναζωογόνησης, στη δημιουργία θέσεων εργασίας υψηλής ποιότητας και στη συμμετοχή των νέων στον μετασχηματισμό⁵⁶.
53. Να παρέχουν ευκαιρίες για ισότιμη εκμάθηση γλωσσών διευκολύνοντας τη διακρατική συνεργασία, τις ευκαιρίες τυπικής, μη τυπικής και άτυπης μάθησης και την κατάλληλη γλωσσική κατάρτιση με έμφαση στην καθημερινή χρήση.
54. Σε συνεργασία με τους σχετικούς κλάδους, να βελτιώσουν τις συνθήκες για την ευημερία των νέων σε τοπικό επίπεδο μέσω της στήριξης πρωτοβουλιών που αξιοποιούν αποτελεσματικά τους τοπικούς πόρους και τις τοπικές υποδομές με σκοπό τη δημιουργία βιώσιμων μέσων διαβίωσης σε αγροτικές και απομακρυσμένες περιοχές, συμπεριλαμβανομένων των εξόχως απόκεντρων περιοχών, καθώς και μέσω της ενθάρρυνσης της ανάπτυξης κατάλληλων πρωτοβουλιών στέγασης προσαρμοσμένων στις ανάγκες των νέων που ζουν σε αυτές τις περιοχές.
55. Να προωθήσουν αποτελεσματικά την ανανέωση των γενεών⁵⁷ και να στηρίζουν τους νέους επιχειρηματίες, συμπεριλαμβανομένων, μεταξύ άλλων, των νέων γεωργών σε αγροτικές και απομακρυσμένες περιοχές, ενισχύοντας τη διαθεσιμότητα και την προσβασιμότητα της στήριξης νεοφυών επιχειρήσεων. Να παρέχουν στοχευμένες πληροφορίες, πρόσβαση σε χώρους, υποδομές, χρηματοδοτική στήριξη και πόρους, καθώς και πρόσβαση σε προγράμματα κατάρτισης και καθοδήγησης που επιτρέπουν στους επίδοξους επιχειρηματίες, συμπεριλαμβανομένων, μεταξύ άλλων, των νέων γεωργών, να ξεπεράσουν τα αρχικά εμπόδια και να ξεκινήσουν τις επιχειρήσεις τους με αυτοπεποίθηση, αναζωογονώντας με αυτόν τον τρόπο τις αγροτικές οικονομίες και προωθώντας τη βιώσιμη ανάπτυξη και την καινοτομία σε ολόκληρη την Ευρώπη.

⁵⁶ Δίκτυο Πληροφοριών για την Επισιτιστική Ασφάλεια (FSIN) και Παγκόσμιο Δίκτυο κατά των Επισιτιστικών Κρίσεων, Παγκόσμια έκθεση του 2024 για τις επισιτιστικές κρίσεις. GRFC 2024, Ρώμη.

⁵⁷ Έκθεση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο: «Σύνοψη των στρατηγικών σχεδίων για την ΚΓΠ για την περίοδο 2023-2027: κοινή προσπάθεια και συλλογική φιλοδοξία», Βρυξέλλες, 23.11.2023, COM(2023) 707 final.

56. Να ενισχύσουν τη διατομεακή συνεργασία στον τομέα της τυπικής και της μη τυπικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, με αυξημένη έμφαση στην αναβάθμιση των δεξιοτήτων και την ανάπτυξη των ανθρώπινων πόρων, τη βελτίωση των συνθηκών εργασίας και την αύξηση της διαθεσιμότητας υποδομών και εξοπλισμού και της πρόσβασης σε αυτά, για τα ιδρύματα εκπαίδευσης και κατάρτισης στους τομείς που αντιμετωπίζουν τις μεγαλύτερες δυσκολίες.
57. Να διασφαλίσουν την ενεργό συμμετοχή των νέων της υπαίθρου και των σχετικών οργανώσεων στις συζητήσεις πολιτικής και στη λήψη αποφάσεων σε τοπικό, περιφερειακό, εθνικό και ενωσιακό επίπεδο, μέσω της συνεργασίας τους κατά τον σχεδιασμό, την εφαρμογή και την αξιολόγηση των σχετικών πολιτικών και, όπου είναι δυνατόν, μέσω της παροχής ολοκληρωμένων επικαιροποιημένων και αναλυτικών δεδομένων για τους νέους της υπαίθρου, συμπεριλαμβανομένων, μεταξύ άλλων, των νέων γεωργών· έτσι οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής θα μπορούν να προβαίνουν σε πιο στοχευμένες πολιτικές και παρεμβάσεις και να δημιουργούν εξατομικευμένες λύσεις για αυτούς. Να λάβουν κατάλληλα μέτρα για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων των αρνητικών δημογραφικών τάσεων που επηρεάζουν τη ζωή των νέων που ζουν σε αγροτικές και απομακρυσμένες περιοχές, συμπεριλαμβανομένων, μεταξύ άλλων, των νέων γεωργών.
58. Να ενισχύσουν τη διασυνοριακή συνεργασία και τα ενωσιακά μέσα στον τομέα της ψυχικής και της σωματικής υγείας με την ενθάρρυνση της έρευνας για την ψυχική υγεία, την ανάπτυξη κοινών μεθόδων παρακολούθησης και πρόληψης για λιγότερο ανεπτυγμένες περιοχές και την ανταλλαγή ορθών πρακτικών σχετικά με τη διάδοση των υπηρεσιών ψυχικής υγείας σε αγροτικές και απομακρυσμένες περιοχές.

Ορισμοί για τους σκοπούς των παρόντων συμπερασμάτων:

«Αγροτικές περιοχές»: τοπικές διοικητικές κοινότητες εκτός αστικών συμπλεγμάτων, που χαρακτηρίζονται κυρίως από χαμηλότερη πυκνότητα πληθυσμού, ειδική κοινωνικογεωγραφική και πολιτισμική εικόνα, την εγγύτητα σε φυσικούς πόρους και, συνεπώς, από διαφορετικές οικονομικές προοπτικές, σε συνδυασμό με εντοπισμένες ανάγκες για περαιτέρω βελτίωση συγκεκριμένων υπηρεσιών με αποδέκτη τη νεολαία καθώς και τον γενικό πληθυσμό.

Δείκτες «ποιότητα ζωής»: καλύπτουν ευρύ φάσμα θεμάτων/διαστάσεων, συμπεριλαμβανομένων των υλικών συνθηκών διαβίωσης, της απασχόλησης, της εκπαίδευσης, της υγείας, των κοινωνικών αλληλεπιδράσεων, της ασφάλειας και της προστασίας, της εμπιστοσύνης, των διακρίσεων και του περιβάλλοντος.

«Αγροτική θωράκιση»: επανεξέταση των πολιτικών με γνώμονα την αγροτική διάσταση, ώστε οι πολιτικές αυτές να ανταποκρίνονται στον επιδιωκόμενο σκοπό για όσους ζουν και εργάζονται σε αγροτικές περιοχές. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έθεσε σε εφαρμογή έναν μηχανισμό αγροτικής θωράκισης στο πλαίσιο του θεματολογίου για τη βελτίωση της νομοθεσίας, με σκοπό την αξιολόγηση του αντικτύπου σημαντικών νομοθετικών πρωτοβουλιών της ΕΕ στις αγροτικές περιοχές.

«Αγροτική αναζωογόνηση»: τρόπος για να επιτευχθεί ο θετικός μετασχηματισμός των αγροτικών περιοχών για τις σημερινές και τις μελλοντικές γενιές.

«Αγροτική διάσταση»: συνήθως δεν ορίζεται· ωστόσο, για τους σκοπούς του παρόντος εγγράφου, η αγροτική διάσταση συνίσταται σε δύο γεωγραφικά επίπεδα: τις αγροτικές περιοχές [ταξινόμηση σε επίπεδο τοπικής διοικητικής μονάδας (LAU)] και τις κατ' εξοχήν αγροτικές περιφέρειες [ταξινόμηση περιφερειών επιπέδου NUTS-3 (ονοματολογία των εδαφικών στατιστικών μονάδων - 3)]. Τόσο οι αγροτικές περιοχές όσο και οι κατ' εξοχήν αγροτικές περιφέρειες ορίζονται με τον ίδιο τρόπο: η πλειονότητα του πληθυσμού τους ζει σε αγροτικά φατνία καννάβου. Η ταξινόμηση των LAU καθορίζει τον βαθμό αστικοποίησης και η ταξινόμηση των περιφερειών επιπέδου NUTS-3 αναφέρεται στην τυπολογία αστικών-αγροτικών περιοχών.

«Απομακρυσμένες περιοχές»: τοπικές και περιφερειακές διοικητικές κοινότητες, κυρίως εκτός των αστικών συμπλεγμάτων, που χαρακτηρίζονται από δύσκολη φυσική πρόσβαση, κυρίως λόγω της γεωγραφικής/φυσικής θέσης (μεταξύ άλλων νησιά και/ή βουνά), και οι οποίες έχουν περιορισμένες ή λιγότερο συχνές δημόσιες συγκοινωνίες ή/και δύσκολη ψηφιακή συνδεσιμότητα. Οι περιοχές αυτές μπορεί να έχουν τα ίδια χαρακτηριστικά με τις «αγροτικές περιοχές» παραπάνω. Οι εξόχως απόκεντρες περιοχές της ΕΕ, όπως ορίζονται στο άρθρο 349 της ΣΛΕΕ, θεωρούνται επίσης απομακρυσμένες περιοχές.

«Παγκοσμιοτοπικός» (glocal): ο όρος περιγράφει την απρόσκοπτη ενοποίηση της τοπικής και της παγκόσμιας διάστασης, την ολοκληρωμένη σύνδεση που προκύπτει από τα ταξίδια, τις επιχειρηματικές δραστηριότητες και τις επικοινωνίες, καθώς και την προθυμία και την ικανότητα αντίληψης σε παγκόσμια κλίμακα και δράσης σε τοπική κλίμακα. Η έννοια της παγκοσμιοτοπικής διάστασης αποτυπώνει τη δυναμική, αλληλεξαρτώμενη και αμφίδρομη διαλεκτική σχέση μεταξύ της παγκόσμιας και της τοπικής διάστασης [(«The concept of glocalisation captures the dynamic, contingent, and two-way dialectic between the global and the local» (Swyngedouw (2004))].

Ορισμένες από τις πιο πιεστικές παγκόσμιες τάσεις που επηρεάζουν τους νέους αφορούν αφενός την κλιματική αλλαγή, η οποία επηρεάζει δυσανάλογα τις αγροτικές κοινότητες και τα γεωργικά μέσα διαβίωσης, και αφετέρου την αύξηση των ψηφιακών τεχνολογιών, οι οποίες δημιουργούν τόσο ευκαιρίες όσο και προκλήσεις όσον αφορά τον ψηφιακό γραμματισμό, την πρόσβαση στην εκπαίδευση και την απασχόληση. Επιπλέον, η οικονομική ανισότητα και η ανεργία των νέων αποτελούν παγκόσμιες προκλήσεις, οι οποίες συχνά απαιτούν τοπική καινοτομία για τη δημιουργία θέσεων εργασίας, την ανάπτυξη δεξιοτήτων και την επιχειρηματικότητα. Τα ζητήματα ψυχικής υγείας, τα οποία επιδεινώνονται από τις παγκόσμιες κρίσεις και τις κοινωνικές πιέσεις, απαιτούν επίσης προσεγγίσεις που λαμβάνουν υπόψη την τοπική διάσταση όσον αφορά την παροχή στήριξης και την οικοδόμηση ανθεκτικότητας. Επιπλέον, η συνεχιζόμενη πίεση για κοινωνική δικαιοσύνη και συμπεριληπτικότητα απαιτεί προσαρμοσμένες λύσεις για την αντιμετώπιση ζητημάτων ισότητας των φύλων, φυλετικών ανισοτήτων και πρόσβασης σε πόρους, αντικατοπτρίζοντας τη μοναδική πολιτιστική και κοινωνική δυναμική των διαφόρων περιοχών. Αντιμετωπίζοντας αυτές τις παγκόσμιες προκλήσεις μέσω στρατηγικών που αφορούν το τοπικό επίπεδο, οι νέοι μπορούν να αξιοποιήσουν τις δυνατότητες της παγκοσμιοτοπικής διάστασης για τη δημιουργία βιώσιμου και ανθεκτικού μέλλοντος στις κοινότητές τους.

«Παγίδα ανάπτυξης ταλέντων»: όπως περιγράφεται στην ανακοίνωση της Επιτροπής με τίτλο «Αξιοποίηση ταλέντων στις περιφέρειες της Ευρώπης», ο όρος αναφέρεται σε μια πολυδιάστατη πρόκληση που αντιμετωπίζουν ορισμένες περιφέρειες της ΕΕ, οι οποίες βιώνουν απότομη μείωση του πληθυσμού τους σε ηλικία εργασίας, χαμηλό και στάσιμο ποσοστό αποφοίτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και αρνητική κινητικότητα του πληθυσμού τους ηλικίας 15-39 ετών. Η κατάσταση αυτή οδηγεί σε ανεπάρκειες στις τοπικές οικονομίες, στις αγορές εργασίας, στα συστήματα εκπαίδευσης, κατάρτισης και εκπαίδευσης ενηλίκων, καθώς και σε χαμηλές επιδόσεις όσον αφορά την καινοτομία, τη διακυβέρνηση, την επιχειρηματική ανάπτυξη και την πρόσβαση σε υπηρεσίες.

«Κάθετοι και οριζόντιοι γλωσσικοί φραγμοί»: ο όρος περιγράφει την πολυπλοκότητα των γλωσσικών φραγμών που αντιμετωπίζουν πολλοί νέοι της υπαίθρου. Το οριζόντιο τμήμα επικεντρώνεται στην έλλειψη επαρκούς πρόσβασης στην εκμάθηση ξένων γλωσσών, ενώ το κάθετο τμήμα τονίζει τη δυσκολία κατανόησης της σύνθετης γλώσσας στην οποία διατίθενται ορισμένοι πόροι, καθώς και την απουσία φιλικής προς τους νέους διατύπωσης.

Παραπομπές

Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- Ψήφισμα του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των αντιπροσώπων των κυβερνήσεων των κρατών μελών, συνελθόντων στο πλαίσιο του Συμβουλίου, σχετικά με πλαίσιο ευρωπαϊκής συνεργασίας στον τομέα της νεολαίας: Η στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη νεολαία 2019-2027, EE C 456 της 18.12.2018.
- Ψήφισμα του Συμβουλίου και των αντιπροσώπων των κρατών μελών, συνελθόντων στο πλαίσιο του Συμβουλίου, για τη θέσπιση κατευθυντηρίων γραμμών σχετικά με την οργάνωση του διαλόγου της ΕΕ για τη νεολαία – Στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη νεολαία 2019-2027, EE C 189 της 5.6.2019.
- Συμπεράσματα του Συμβουλίου και των αντιπροσώπων των κυβερνήσεων των κρατών μελών, συνελθόντων στο πλαίσιο του Συμβουλίου, σχετικά με περισσότερες ευκαιρίες για νέους σε αγροτικές και απομακρυσμένες περιοχές, EE C 193 της 9.6.2020.
- Συμπεράσματα σχετικά με ένα μακρόπνοο όραμα για τις αγροτικές περιοχές της ΕΕ, 15631/23.
- Συμπεράσματα του Συμβουλίου και των αντιπροσώπων των κυβερνήσεων των κρατών μελών, συνερχομένων στο πλαίσιο του Συμβουλίου, σχετικά με κοινωνίες χωρίς αποκλεισμούς για τη νεολαία, EE C, C/2024/3808, 27.6.2024.
- Συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με την ψυχική υγεία, 15971/23.
- Σύσταση του Συμβουλίου της 30ής Οκτωβρίου 2020 για «μια γέφυρα προς την απασχόληση — ενίσχυση των εγγυήσεων για τη νεολαία» και για την κατάργηση της σύστασης του Συμβουλίου, της 22ας Απριλίου 2013, για τη θέσπιση εγγυήσεων για τη νεολαία, 2020/C 372/01.

- Σύσταση του Συμβουλίου, της 13ης Μαΐου 2024, «Η Ευρώπη σε κίνηση» — ευκαιρίες μαθησιακής κινητικότητας για όλους, EE C, C/2024/3364.
- Συμπεράσματα του Συμβουλίου και των αντιπροσώπων των κυβερνήσεων των κρατών μελών σχετικά με μια ολοκληρωμένη προσέγγιση της ψυχικής υγείας των νέων στην Ευρωπαϊκή Ένωση. EE C, C/2023/1337, 30.11.2023.

Ευρωπαϊκό Συμβούλιο

- Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, Στρατηγικό θεματολόγιο της ΕΕ για την περίοδο 2019-2024, 20 Ιουνίου 2019.
- Letta, Enrico: «Much more than a market. Speed, security, solidarity. Empowering the single market to deliver a sustainable future and prosperity for all EU citizens» (Όχι μόνο μια απλή αγορά: Ταχύτητα, ασφάλεια, αλληλεγγύη. Ενδυνάμωση της ενιαίας αγοράς για την επίτευξη βιώσιμου μέλλοντος και ευημερίας για όλους τους πολίτες της ΕΕ), Απρίλιος 2024.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή

- Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών, «Ένα μακρόπνοο όραμα για τις αγροτικές περιοχές της ΕΕ — Προς ισχυρότερες, συνδεδεμένες, ανθεκτικές και ευημερούσες αγροτικές περιοχές με ορίζοντα το 2040», COM/2021/345 final.
- Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών, «Ένα μακρόπνοο όραμα για τις αγροτικές περιοχές της ΕΕ — Προς ισχυρότερες, συνδεδεμένες, ανθεκτικές και ευημερούσες αγροτικές περιοχές με ορίζοντα το 2040», COM/2021/345 final. Έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής (μέρη 1-3).
- Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών, «Προτεραιότητα στον άνθρωπο, διασφάλιση βιώσιμης και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης, και απελευθέρωση του δυναμικού των εξόχως απόκεντρων περιοχών της ΕΕ», COM/2022/198 final.

- Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών, «Αξιοποίηση ταλέντων στις περιφέρειες της Ευρώπης», COM/2023/32 final.
- Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών, «Ένωση ισότητας: στρατηγική για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία 2021-2030», COM/2021/101 final.
- Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών, «Ένωση ισότητας: Στρατηγική για την ισότητα των ΛΟΑΤΚΙ 2020-2025», COM/2020/698 final.
- Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών, «Ένωση ισότητας: Στρατηγική για την ισότητα των φύλων 2020-2025», COM/2020/152 final.
- Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών, «Ένωση ισότητας: σχέδιο δράσης της ΕΕ για την καταπολέμηση του ρατσισμού 2020-2025, COM/2020/565 final.
- Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών, «Ένωση ισότητας: στρατηγικό πλαίσιο της ΕΕ για την ισότητα, την ένταξη και τη συμμετοχή των Ρομά», COM/2020/620 final.
- Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών σχετικά με μια ολοκληρωμένη προσέγγιση της ψυχικής υγείας (ανακοίνωση σχετικά με μια ολοκληρωμένη προσέγγιση της ψυχικής υγείας) COM(2023) 298 final.

- Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Γενική Διεύθυνση Περιφερειακής Πολιτικής και Αστικής Ανάπτυξης, ένατη έκθεση για την οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή (9η έκθεση για τη συνοχή), Μάρτιος 2024.
- Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών σχετικά με την 9η έκθεση για τη συνοχή, COM(2024) 149 final.
- Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών, «Δημογραφική αλλαγή στην Ευρώπη: μια εργαλειοθήκη για δράση», COM/2023/577 final.
- Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών, «Σχέδιο δράσης για την ψηφιακή εκπαίδευση 2021-2027 — Επαναπροσδιορίζοντας την εκπαίδευση και την κατάρτιση για την ψηφιακή εποχή», COM/2020/624 final.
- Έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής — Σύνοψη της αξιολόγησης του αντικτύπου της κοινής γεωργικής πολιτικής στην εδαφική ανάπτυξη των αγροτικών περιοχών [SWD(2021) 398 final].
- Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, Interreg Europe: Ενημερωτικό σημείωμα πολιτικής: Πώς μπορεί να τονωθεί η επιχειρηματικότητα στις αγροτικές περιοχές; Απρίλιος 2020.
- Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Γενική Διεύθυνση Εκπαίδευσης και Πολιτισμού, Erasmus + Στρατηγική για την ένταξη και την πολυμορφία στον τομέα της νεολαίας, Δεκέμβριος 2014.
- Perpiña Castillo, C., Jacobs-Crisioni, C., Barranco, R., Curtale, R., Kompil, M., Vallecillo, S., Auteri, D. and Dijkstra, L., «Opportunities and challenges for remote rural areas in the European Union, European Commission» (Ευκαιρίες και προκλήσεις για τις απομακρυσμένες αγροτικές περιοχές στην Ευρωπαϊκή Ένωση), Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Ίσπρα, 2023, JRC135398.
- Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης: Μελέτη για τις συνθήκες διαβίωσης και την πρόσβαση σε επιλεγμένες βασικές ανάγκες — 2024: ISBN 978-92-68-11899-3, doi: 10.2776/185784 KN-05-24-084-EN-N.

- Έκθεση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, «Σύνοψη των στρατηγικών σχεδίων για την ΚΓΠ για την περίοδο 2023-2027: κοινή προσπάθεια και συλλογική φιλοδοξία», Βρυξέλλες, 23.11.2023, COM(2023) 707 final.
- Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης: Περιφερειακή επετηρίδα της Eurostat – 2023, έκδοση 2023.
- Επιγραμμικά στατιστικά στοιχεία της Eurostat: Αστική-αγροτική Ευρώπη — ποιότητα ζωής στις αγροτικές περιοχές 2022.
- Δίκτυο ΚΓΠ της ΕΕ: «Supporting the health and well-being of Europe’s agricultural workforce» (Στήριξη της υγείας και της ευημερίας του εργατικού δυναμικού του γεωργικού τομέα της Ευρώπης) – Ανάλυση πολιτικής, Ιούνιος 2023.
- Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Γενική Διεύθυνση Γεωργίας και Αγροτικής Ανάπτυξης, «Taking stock of how CAP strategic plans contribute to the objectives of the long-term vision for the EU’s rural areas» (Πώς τα στρατηγικά σχέδια της ΚΓΠ συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων του μακρόπνοου οράματος για τις αγροτικές περιοχές της ΕΕ: απολογισμός), Τελική έκθεση, Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2023.
- Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών, «Προτεραιότητα στον άνθρωπο, διασφάλιση βιώσιμης και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης, και απελευθέρωση του δυναμικού των εξόχως απόκεντρων περιοχών της ΕΕ», [COM(2022)198 final].
- Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Γενική Διεύθυνση Γεωργίας και Αγροτικής Ανάπτυξης: Ανοικτή επιστολή σχετικά με την έναρξη του αγροτικού συμφώνου, 17 Δεκεμβρίου 2021.

Εταιρική σχέση Ευρωπαϊκής Ένωσης-Συμβουλίου της Ευρώπης για τη νεολαία

- Εταιρική σχέση για τη νεολαία – Οι νέοι στις αγροτικές περιοχές: ποικιλόμορφοι, παραμελημένοι και ανικανοποίητοι, Μάρτιος 2021.

Ηνωμένα Έθνη

- Ηνωμένα Έθνη, A/RES/70/1, «Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development» (Να αλλάξουμε τον κόσμο μας: η Ατζέντα του 2030 για τη βιώσιμη ανάπτυξη).
- FAO και IFAD. 2019. Δεκαετία οικογενειακής γεωργίας του ΟΗΕ 2019-2028. Παγκόσμιο σχέδιο δράσης. Ρώμη.
- Δίκτυο Πληροφοριών για την Επισιτιστική Ασφάλεια (FSIN) και Παγκόσμιο Δίκτυο κατά των Επισιτιστικών Κρίσεων, Παγκόσμια έκθεση του 2024 για τις επισιτιστικές κρίσεις. GRFC 2024, Ρώμη.

ΟΟΣΑ

- ΟΟΣΑ, Recommendation of the Council on creating better opportunities for young people (Σύσταση του Συμβουλίου για τη δημιουργία καλύτερων ευκαιριών για τους νέους), σύνοδος του Συμβουλίου σε υπουργικό επίπεδο, 9-10 Ιουνίου 2022, JT03497457.

Άλλα

- Moxon D., Bárta O. (2024). «EUYD10 Results of the Consultation Phase: We Need Youth» (10ος Διάλογος της ΕΕ για τη νεολαία – Αποτελέσματα της φάσης διαβούλευσης: Χρειαζόμαστε τη νεολαία). DOI: 10.5281/zenodo.10656746.